

číslo 2/2012 (prosinec)

ŠVEHLAS

Zpravodaj Společnosti Antonína Švehly, o.s.

Pavel Kohout: První republika byla obdobím, kdy tento národ měl seriózní politiku

Prezidentské kandidáti: Kde zůstala krajina?

Přemysl Sobotka:

Antonína Švehlu nemůžete srovnávat

Historie a současnost českého zemědělství

VÝZVA KE STAVU ZEMĚDĚLSTVÍ: HOSTIVAŘSKÁ DEKLARACE 27.10.2012

Společnost
Antonína
Švehly

Editoriál

Vážený čtenáři,
dostává se Vám do rukou další číslo našeho Zpravodaje ŠveHLAS.
Toto číslo vychází speciálně u příležitosti deseti let trvání našeho občanského sdružení. Rozhodli jsme se také zkvalitnit a zlepšit jej po obsahové a vizuální stránce.
Opět zde naleznete vše potřebné a věřím, že Vás informace ze života naší organizace, našich partnerů dostatečně zaujmou.
Speciální částí tohoto čísla jsou dvě interview, a to s místopředsedou Senátu PČR MUDr. Přemyslem Sobotkou a renomovaným českým ekonomem Ing. Pavlem Kohoutem.
Nadcházející rok 2013 je také rokem, kdy státník Antonín Švehla má výročí 140. let od narození a chceme, aby právě rok 2013 byl vyhlášen Rokem Antonína Švehly. Obrátíme se proto na naše zákonodárce ve Sněmovně a Senátu a pevně věříme, že nalezneme pochopení a kladnou odezvu k počtu jména dosud nedoceneného prvorepublikového politika Antonína Švehly.
V tuto chvíli pokračuje také naše transformace v moderní evropský think tank.
Rádi bychom Vám na závěr popřáli požehnané Vánoce a úspěšný Nový rok 2013!

Mgr. Pavel Černý, předseda SAŠ, o.s.

Pavel Kohout: První republika byla obdobím, kdy tento národ měl seriózní politiky

1) Co pro Vás znamená odkaz mužů, jako byl Antonín Švehla?
První republika byla obdobím, kdy tento národ měl seriózní politiky, vyspělý průmysl, vlastní banky a také určité sebevědomí. Nechtěl bych ji idealizovat, ani tehdejší politický systém – ale tehdy měli veřejně činní lidé přece jen určitý formát. To je odkaz pro dnešek.

2) Antonín Švehla, alespoň pokud dáme za pravdu řadě historiků, obstál za času ekonomické krize. Ekonomická krize trápí i nás. Jak myslíte, že obstojí naši politici?
O tom se můžeme přesvědčovat každou chvíli: vláda není schopna účinně šetřit. Dluh roste, aniž by byl patrný nějaký stimulační efekt na hospodářství. Korupčních případů máme tolik, že už je nestihneme ani spočítat, natož vyšetřit a dovést do konce, tedy viníky do vězení.

Nicméně k oné „ekonomické krizi“ – to je nepřesné označení. Máme jenom ekonomickou recesi, tedy pouhý odvar skutečné krize. Ale ta hlavní krize je politická systémová krize. Je třeba změnit systém. Pak se třeba objeví nové významné osobnosti, které budou mít náležitou váhu. V současném systému ani ti nejlepší nemají šanci změnit cokoli k lepšímu.

3) V souvislosti s ekonomickou krizí řada předních ekonomů předpovídá vzestup zemědělství. Jak se na to díváte Vy?
Zemědělství během 20. století trpělo paradoxem růstu produktivity. Mechanizace, šlechtitelství a zavedení chemických hnojiv a prostředků proti škůdcům velmi podstatně zvýšily výnosnost ve fyzických ukazatelích – což vedlo k vysoké konkurenci a poklesu cen komodit. Zemědělci tak finančně doplatili na růst produktivity.

Domnívám se, že dnes je situace jiná. Dnes lidi začíná zajímat kvalita. Samozřejmě, mnoho

spotřebitelů se stále dívá především na cenu, ale vývoj jde směrem k preferencím kvality. Zde vidím šanci. Skončí závody o stále vyšší hektarovou výnosnost a doживost – a začne závod o kvalitu. Myslím, že pro zemědělce to může být finančně zajímavé, alespoň pro některé.

4) Je EU pro ČR i v dnešní době přínosná? Mám na mysli především dotační politiku.
Nejsem přítelem dotací obecně. Ani zemědělských dotací. Celá problematika je ovšem natolik složitá, že nelze vměstnat odpověď do jednoho odstavce. V každém případě, v Evropě zemědělství funguje určitým zavedeným způsobem. Nelze provádět žádné zásadní revoluce, abychom systém nezbavili stability. Proto se omlouvám, že nemohu odpovědět jednoznačně a stručně.

5) Levné čínské zboží i potraviny působí problémy mnoha odvětvím české ekonomiky, i zemědělcům. Jste znám svými předpověďmi pádu čínského hospodářství. Jak vidíte budoucí vývoj?
Slovo „pád“ je možná přehnané, ale nevěřím „čínské magii“ – není možné, aby tato ekonomika rostla o deset procent každý rok bez problémů až do fáze světové supervelmoci. Čínská ekonomika je živena růstem dluhu a ten má svoji hranici. Kromě toho, svoji hranici má i kapacita a chuť zbytku světa konzumovat levnou nekvalitní čínskou produkci. (Alespoň jsem neviděl v životě jediný kvalitní čínský výrobek kromě čaje.)

Jsem velmi rád, že české obchodní řetězce se probíraly z iluze, že český spotřebitel je tupý Baloun, který sežere kdejakou šlichtu, hlavně, když je levná. Symbolem obratu je český česnek. Přál bych si, aby tento obrat pokračoval.

6) Jak byste zhodnotil současnou činnost české vlády, zejména pana ministra zemědělství?

Uměl bych si představit i lepší vládu. Aby to neznělo tak pesimisticky: uměl bych si představit i vládu mnohem horší! Pana ministra zemědělství si netroufám posuzovat, neboť s ním nemám profesní zkušenost.

Ovšem, během letoška jsem se v důsledku dědictví stal „latifundistou“, mám téměř pět hektarů zemědělské půdy! Takže bych se měl možná částečně requalifikovat.

7) V Národní ekonomické radě vlády jste garantem programu boje s korupcí. Jak se díváte na současnou situaci české společnosti, zejména po jmenování paní Lenky Bradáčové na post vrchní státní zástupkyně v Praze?

Paní doktorku Bradáčovou nemohu hodnotit, neboť je ve funkci příliš krátce. Přeji jí co nejvíce úspěchů, národ na ně čeká. Národ chce změnu, chce především ukončit tuto děsivou morální krizi, kterou prochází. Pokud změna nenastane v dohledné době, hrozí nám, že se staneme zemí rezignovaných, zlomených lidí, podobně jako po roce 1969. Ti schopnější odejdou na Západ – nebo na jiné světové strany, dnes je více možností – a zase nastane doba temna na generaci nebo na dvě.

8) Jaký máte vztah k otázce Petschkova paláce a rodině Petschků? Víím, že jste autorem článku právě k tomuto tématu.

Před lety jsem náhodou objevil knihu Bankéři z roku 1962. Pojednává o zlých kapitalistech, kteří

kdysi vykořisťovali dělníky. Když jsem ale odfiltroval komunistickou propagandu, kniha obsahovala docela slušný faktografický podklad. Napsal jsem podle nich krátký článek, který zaujal jednu pracovníci americké ambasády – neboť její rezidence sídlí v bubenečské vile Otty Petschka. Před válkou ji daroval československému státu, ten ji v roce 1945 poskytl Američanům.

Přes americkou ambasádu jsem se seznámil nyní již se třemi členkami rodiny: z New Yorku, Paříže a Londýna.

9) A co Vy sám? Vyrazíte si někdy na venkov?

Nejen to: já jsem z venkova! Na venkově jsem vyrůstal – mezi chmelnicemi, v Blšanech u Podbořan. Můj dědeček byl kovář a mechanik, vzpomínám, jak jsme mu s babičkou nosili večeři na chmelovou česačku, když měl noční směny. Na venkov nedám dopustit, i když jsem už dávno Pražák.

10) Chtěl byste něco vzkázat našim čtenářům a co byste si přál, aby naše Společnost Antonína Švehly v budoucnu vykonala?

Upřímně zdravím všechny čtenáře. Přál bych si, aby vaše společnost přispěla alespoň malým dílem k nápravě poměrů v této zemi. Přál bych si, abychom mohli být na ni opět hrdí, podobně jako naši předkové za první republiky.

Ptal se Mgr. Pavel Černý

Ing. Pavel Kohout

(* 25. března 1967) je významný český ekonom a publicista. Působil jako poradce několika českých ministrů financí. V letech 2009 a 2010 byl členem Národní ekonomické rady vlády ČR (NERV). Je autorem několika knih (např. Investiční strategie pro třetí tisíciletí nebo Peníze, výnosy a rizika) a agilním publicistou. Jeho články či komentáře byly publikovány v denících Lidové noviny, MF Dnes, Hospodářské noviny, Právo nebo v časopisech Reflex, Respekt atd. Od března 2008 publikoval v měsíčníku Finmag, vydávaném jeho společností Partners, stejně jako na stránkách sesterského projektu Peníze.cz.

Prezidenšší kandidáři: Kde zůstala krajina?

Je to vlastně docela ilustrativní – totiž, že z témat budoucích prezidentů naší země, a to nejen jejich finalistů, se poněkud vytratila právě ona země. Tedy krajina, její kvalita, půda, voda, lesy. Možná proto, že jde o témata, která přesahují časové období, po které budeme mít nového prezidenta v čele státu. Možná i proto, že jde o témata, která se na první pohled netýkají každodenního všedního života.

To ale samozřejmě není pravda. Kvalita našich lesů jakožto prostředí, které je pro všechny nejdostupnější k potřebné rekreaci, míra vodní eroze zvyšující nebo snižující riziko povodní a tedy ohrožení majetku, či produkční zemědělský potenciál půdy a pestrost krajiny obecně by měla zajímat všechny občany naší země, včetně médií. Nejde samozřejmě o to, zdali budoucí prezident chodí rád na houby, i když kladná odpověď by mu v nejčastěji houbařícím národu na světě jistě přinesla nějaké ty politické body. Jde o to, jaký má příslušný kandidát k české krajině vztah a jak se takový vztah může projevit třeba při schvalování se zemědělstvím, vodou, lesy či s přírodou souvisejících zákonů.

Významnou roli v krajině přitom hraje právě zemědělství, téma, které má řada lidí spojené spíše s levicově orientovanými politiky hájící obvykle zájmy velkých zemědělských podniků, nástupců někdejších jednotných zemědělských družstev. Teoreticky tedy téma pro Miloše Zemana. Ten ostatně v minulosti uvedl, že jeho rádcem v této oblasti je někdejší slušovický šéf František Čuba. Dlužno přitom říci, že Čubova vize zemědělství, stojící na koncentraci prvovýrobců i zpracovatelů v rámci kombinátů, v zásadě na americkém modelu a myšlence globalizace, je právě pro naši krajinu zničující. Už proto, že smazává, stejně jako tomu bylo v předlistopadovém období, odpovědnost vlastníků mimo jiné za stav krajiny, která je i díky tomu v současné době v nepříliš dobrém stavu. Generální filosofie předlistopadového zemědělství, jehož jsou Zeman i Čuba zastánci, totiž byla a je produkce doslova za každou cenu, s negativními dopady především na životní prostředí, což se již v dnešní době projevuje. A naše zemědělství si v nemalé míře nese tento odkaz stále s sebou.

Naopak Karel Schwarzenberg reprezentuje zcela opačný přístup, což je zřejmě mimo jiné i z oficiální podpory Strany zelených, o kterou se v minulosti také opíral. Přestože je přitom Schwarzenberg vnímán především jako diplomat, nebylo by na škodu připomenout si také jeho roli vlastníka lesních a dalších pozemků, a tedy jako hospodáře. Především díky tomu je znalcem venkovského prostředí, místní a centrální kultury, a obecně všech komponentů naší krajiny. Prostě – zatímco jeden z prezidentských kandidátů o přírodě, krajině a zemědělství, pokud tedy vůbec, zejména hovoří, druhý z kandidátů v tomto prostředí skutečně něco dělá. A ne špatně, ačkoli ani on na toto téma neplýtvá slovy.

S hodnocením Karla Schwarzenberga jako celoživotního zodpovědného hospodáře a tedy s jeho větší důvěryhodností souhlasí celá řada osobností mající blízko k zemědělství, lesnictví a krajině. Patří mezi ně například Miroslav Tyl, exposlanec Federálního shromáždění a poslanecké sněmovny, autor restitučních zákonů a současný poradce premiéra ČR Petra Nečase, člen zemědělského výboru parlamentu Jaroslav Lobkowicz, někdejší místopředseda zemědělského výboru parlamentu a stávající zaměstnanec Státní veterinární správy ČR Jaroslav Pešán nebo bývalý poslanec České národní rady a zemědělského výboru parlamentu Čestmír Hofhanzl. Schwarzenberga přitom nepodporují pouze zemědělské politici, ale i podnikatelé, například soukromý zemědělec a předseda představenstva Statku Kutlíře a.s., u Kolína Zdeněk Žert, soukromý zemědělec z Horní Kamenice na Slánsku Jiří Hulcr nebo předsedkyně Sdružení vlastníků honebních pozemků Věra Petrová. Za tímto prezidentským kandidátem stojí také předseda Společnosti Antonína Švehly Pavel Černý či viceprezident mezinárodní Společnosti pro mechaniku zemin a geotechnice inženýrství Ivan Vaníček. A samozřejmě celá řada dalších osob pohybující se v agroenvironmentální oblasti.

Obecná teze, podle které je levice zastáncem zemědělství v ČR, kulhá mimochodem i při porovnání situace v době před vstupem ČR do EU a

činů v současné době, kdy se na úrovni EU opět-
ně diskutuje o podmínkách, jak a na co čerpat z
Bruselu dotace. Byla to právě Zemanova vláda, která
vyjednávala podmínky vstupu do Unie, a přestože
se občas jejich negativa přeceňují, jistě bylo možné
vyjednat leccos lépe. Na druhou stranu to byl
Zemanův ministr zemědělství Jan Fencel, který se
zasadil o výsadbu mnoha hektarů vinohradů zejmé-
na na jižní Moravě, což dalo práci mnoha tamním
lidem. Dnes se situace ve vyjednávání podmínek,
tentokrát na období do roku 2020, opakuje. A
nezpochybnitelným úspěchem ČR je, že se pod-
mínky pro české zemědělství, ale i krajinu obecně,

zlepší – přestože jednání vedou zástupci pravice.
Tak či tak jsou roviny posuzování vhodnosti
prezidentských kandidátů mnohem širší, než jaký je
zatím odraz diskutovaných témat v médiích. I proto
by bylo dobré při volbě nového prezidenta žádoucí
neposuzovat kandidáty jen podle toho, jestli někdo
kamarádí nebo nekamarádí s odcházejícím prezi-
dentem nebo tím či oním hercem, ale naopak po-
suzovat jejich vhodnost komplexně a zapojit přitom
také svou paměť a selský rozum.

Petr Havel, agrární analytik

dvoře zemědělské usedlosti, kde mnohé věci ještě
pamatují dobu, kdy se tu Machník narodil. Kromě
zmiňovaných Selských jízd se na vzpomínkové
slavnosti podíleli zástupci Sokola, Konfederace
politických vězňů, členové Muzea lehkého opevnění
Annín, Československé obce legionářské, Svornosti
jižní Čechy a též vojáci současné armády. Symbol-
ickým propojením míst Machníkova života byla
účast zástupců radnic ze všech měst, kde Mach-
ník významně působil, tedy z Chrudimi, Klatov,
Strakonice a Žďánic u Hodonína.

Mgr. Lukáš Kopecký

Odhalení pamětní desky na rodném domě ministra národní obrany Františka Machníka

František Machník (1886 – 1967) bezesporu patřil
mezi širokou veřejností k málem zapomenutým
politickým osobnostem 1. republiky. V posledních
dvou letech však došlo k výraznému oživení jeho
jména, krutých osudů za vlády totalitních režimů,
ale především zásluh o československou armádu. V
říjnu 2011 mu byla odhalena malá pamětní deska ve

Střední zemědělské a potravinářské škole v Kla-
tovech, kde byl dlouholetým ředitelem.

15. září 2012 pak došlo k vyvrcholení snahy mnoha
jednotlivců, spolků i Machníkovy rodiny. Na jeho
rodném domě č. p. 16 v Nebřehovicích u Strakonice
mu byla odhalena pamětní deska, připomínající
všechny jeho důležité životní aktivity a funkce.

[umístit obrázek vlevo Pamětní deska.jpg a vpravo
Zahalená deska.jpg v přiměřené velikosti vedle sebe
s popiskem první „Pamětní deska Františka Machní-
ka“, druhá má popisek „Slavnostní odhalení“]

Celou slavnost ve spolupráci s rodinou organ-
izoval Sbor Selských jízd Jana Žižky z Trocnova se
statutárním sídlem ve Štěkni, který od roku 2011
aktivně připomíná slávu a důležitou funkci této
významné branné složky agrární strany. Za velkého
zájmu veřejnosti z Klatovska, Strakonicka, jižních
Čech a Prahy se vlastního odhalení ujali Machníkovi
nejbližší příbuzní – vnučky Milena Medková a Jana
Sehnalová, společně s vnukem Janem Machníkem.
Následovalo příjemné odpoledne strávené na

Přemysl Sobotka: Antonína Švehlu nemůžete srovnávat

1) Co pro Vás znamená odkaz “Mužů 28. října”, jako
byl Antonín Švehla?

Zrod demokratické československé republiky, start
prosperity, respekt ke svobodám jednotlivce a úcta k
právu i zodpovědnost.

Samozřejmě jsem si vědom, že ta doba ve skuteč-
nosti nebyla ideální a když si čtu Peroutkovo Budování
státu, je to někdy až mrazivě podobné dnešku. Ale to
asi k demokracii patří. Každopádně myslím je dobře,
že dnes tu dobu vnímáme jako nesmírně inspirující
pro naše časy.

2) Znáte někoho z našich polistopadových politiků,
který by byl osobností srovnatelnou s Antonínem
Švehlou či měl k němu alespoň nějak blízko?
Já myslím, že to nejde srovnávat. Často se po Listo-
padu 89 přirovnával Václav Havel k Masarykovi, ač
byl každý úplně jiný, každý měl jiné výchozí pozice
a nakonec se ukázalo, že nejlepší bude, že Václav
Havel zůstane Václavem Havlem a TGM prostě
Masarykem. To platí i o dalších polistopadových
politikách.

3) Jako první z osobností českého veřejného života
jste udělil záštitu vznikajícímu projektu stálé ex-
pozice Památníku Antonína Švehly, který vzniká v
Národním zemědělském muzeu v Praze. Jaký máte
vztah k osobnosti a jak vnímáte demokratický odkaz
našeho státníka první republiky?

Jak už jsem uvedl na začátku. První republika, ob-
dobí budování státu, je pro nás dnes inspirací. To, co
tady po roce 1918 vzniklo byl unikát. Demokratický
stát uprostřed totalitních nebo polototalitních států,
otevřený, kulturní a ekonomicky vyspělý. Toto
období skončilo po dvaceti letech, tedy zhruba po
stejně době, jakou jsme dnes prošli od pádu ko-
munismu. A znovu tu ožívají od části politického
spektra tendence, ve kterých je cítit znevažování
toho, čeho jsme dosáhli, je cítit, že za demokratickou
retorikou a obhajobou pracujících se skrývají
zlé mocenské, neřku-li totalitní úmysly. Znovu se
dopředu dere populismus. A právě proto je dobré a
nutné si osobnosti Švehlova formátu připomínat.

4) Uvítal byste vybudování regionálních památníků a expozic, které by se vázaly k osobnosti Antonína Švehly a agrárnímu hnutí a které by také reflektovaly ostatní regionální osobnosti českého zemědělství? Jistě, ale nejsem si jist, zda to je možné a dobré dělat z centrální úrovně. Tam, kde si na nějakého významného regionálního „švehlovce“ pamatují a mají k němu vztah, ať určitě pomník, připomínka, muzeum vznikne. Jde o paměť národa.

5) Domníváte se, že současná ekonomicko-sociální krize zasáhla i do zemědělství? Ano, zasáhla všechny obory, veškerou ekonomiku země. Koneckonců je to právě evropská zemědělská politika, která svou rozsáhlou dotační strukturou pokrývá zemědělský trh a vůbec zemědělství jako takové.

6) Myslíte si, že je pro české zemědělce Evropská unie přínosná? Česká republika do Unie patří. O tom jsem přesvědčen. Ale to, co na Unii bylo, i pro nás, v době přístupových dohod tak přitažlivé, byl respekt ke čtyřem základním svobodám. Koneckonců ony stojí za úspěchem Evropské unie. A právě zeměděl-

ská politika Unie přestala jako jedna z prvních tyto svobody respektovat. Při respektu k odlišnostem v různých zemích, je potřeba dotační politiku změnit.

7) Naše organizace Společnost Antonína Švehly také v nedávné době podpořila společenský projekt Trikolórou proti korupci. Jste také toho názoru, že problémy současnosti mohou mít kořeny v mentalitě některých lidí, kteří byli ovlivněni zločinným komunistickým režimem a jeho zakřiveným pojetím lidské pospolitosti?

Krátce po revoluci jsem tvrdil, že to bude trvat nejméně dvě generace, než se změní myšlení lidí vyrostlých v komunistické totalitě. Dnes se obávám, že je nutné to přehodnotit a čekat nejméně tři generace.

8) Chtěl byste něco vzkázat našim čtenářům? Chtěl, bych, aby lidé nepodléhali mediálním tlakům, že je všechno špatně. Část politiků to hlásá záměrně, řídí se heslem čím hůř tím líp. Právě proto na to nesmí lidé naskočit. Přál bych si, aby si to uvědomilo co nejvíce obyvatel této krásné a bohaté země.

9) Co byste si přál, aby naše Společnost Antonína Švehly v budoucnu vykonala a čím byste rád pomohl činnosti našeho občanského sdružení a našich partnerů z řad Konfederace politických vězňů ČR, Masarykovy společnosti apod.? Pomáhám tím, že jako čelný politik se co největšího počtu akcí těchto organizací zúčastňuji, přebírám záštitu nad významnými akcemi a snažím se tyto organizace propojit do co nejširšího okruhu lidí. Přál bych si, aby toto naše společné úsilí bylo vidět, aby odkazy, o kterých jsme se bavili, zůstaly v paměti lidí. Jedině tak se posuneme dál.

Ptal se Mgr. Pavel Černý

MUDr. Přemysl Sobotka místopředseda Senátu PČR

(* 18. května 1944) je český politik a lékař, člen ODS a senátor. V letech 2004–2010 zastával post předsedy Senátu Parlamentu České republiky, od listopadu 2010 je jeho místopředsedou. Byl také prezident-ským kandidátem ODS ve volbách v roce 2013.

Historie a současnost českého zemědělství

Pohledů na české zemědělství může být a také je velmi mnoho. V pohledu do bohaté historie uplynulých 95 let Československé a České republiky se setkáváme nejenom se společenským vývojem a změnami, ale také se souvisejícím vývojem národního hospodářství, agropotravinářský sektor nevyjímaje. Ze statistických dat i odborných statí lze odvodit mnohé vývojové trendy, vysvětlit si růst i pokles výkonů a výroby opírající se o rozvoj společnosti a tržní poptávku i útlumovými trendy souvisejícími se světovými událostmi i politickými proudy. Jak poučné to může být čtení na prahu roku 2013. Události roku 1918 znamenaly pro naše země zásadní historický okamžik a vznikem Československé republiky dosáhly vrcholu dlouhodobé snahy o osamostatnění našich zemí a určení vlastní státnosti. Zasluky Antonína Švehly o rozvoj státu jsou ve všeobecném povědomí. Připomenu jen, že jde o jednu ze zásadních osobností roku 1918 a samotných zakladatelů Československé republiky. Víme o něm, že byl nejenom výborný politik, znalec jednání, dokonalý taktik, mistr kompromisů, ale také charismatický, silný a charakterový politik, vycházející z rodového selství. Jeho vazba na venkov a zemědělský stav byla po celý život velmi úzká a samotná činnost v Agrární straně – silného politického uskupení založeného již před I. světovou válkou, jedna z rozhodujících. Právě vazba na silný venkov té doby, opora v široké veřejnosti a kvalitně propracovan-

vaný a uplatňovaný program předznamenaly dobré volební výsledky a tím účast ve vládách formujících tehdy mladou republiku.

Zemědělství bylo jedním z nejmocnějších oborů té doby a to nejenom v zajištění výživy národa, osvěty a rozvoje venkova. Hybnou silou se stala úvěrová, záložní, odbytová i zpracovatelská družstva. Ta se sdružovala do svazů, které byly schopny financovat vlastní i jiné sektory, a to například i zbrojní průmysl. ČSR tak zaznamenala brzký návrat výroby na předválečnou úroveň s tehdy moderními a výkonnými trendy, s vůdčími znalostmi techniky i technologií, které jako celek představovaly jeden z nejmodernějších systémů v Evropě. V letech 1919 – 35 byla provedena pozemková reforma, která na tu dobu patřila k nejmodernějším a nejrychlejším v Evropě a stabilizovala vlastnické vztahy a rozvoj venkova. Na tom všem měli velké zásluky reprezentanti zemědělského stavu...

V kontextu s právě uvedenými fakty bych velice rád čtenářům představil dlouhodobé porovnání základních parametrů zemědělské výroby a to především ve vazbě na aktuální vývoj a stav zemědělství současné doby. Bohužel, nevycházíme z toho vůbec dobře.

Základním ukazatelem vývoje zemědělství je hrubá zemědělská produkce měřená ve stálých cenách. V tabulce je tato produkce vztahována ke třem časovým hranicím – k rokům 1936, 1990 a 2010.

Rok	Celkem	Rostl. produkce	Živoč. produkce
1936	80946	42501	38444
1990	106142	44416	61725
2010	68123	35053	33069

Z uvedeného vyplývá, že české zemědělství bylo už v prvním pololetí minulého století vysoce výkonné. V naší době jeho výkon hluboce zaostává a mění se jeho struktura v neprospěch finální živočišné produkce.

Po druhé světové válce byla z důvodu destabilizace nejenom zemědělství a celé společnosti produkce

pochopitelně velmi nízká. Do roku 1990 se zvýšila 2,2krát, aby se v naší době vrátila bohužel až na úroveň konce šedesátých let. Rostlinná produkce, která vyrábí primárně suroviny, převýšila živočišnou výrobu (která vyrábí především finální produkt, vytváří pracovní místa a přidanou hodnotu). Tento velmi negativní zlom nastal v roce 2008, čtyři roky

po našem vstupu do Evropské unie. České zemědělství zároveň prošlo dramatickým demografickým vývojem. Prudké snižování stavů pracovníků skončilo v polovině osmdesátých let a další sestup do roku 1990 byl velmi pozvolný. Po roce 1990 se stavy pracovníků prudce propadají, což odpovídá ústupu odvětví živočišné výroby, která je základem zaměstnanosti, ale objektivně také zvyšujícím se tlakům na růst produktivity práce a výkonnosti na jednotku produkce. Ve sledovaném období dochází k významnému snížení podílu žen z nadpoloviční většiny k jedné třetině poměru k mužům. Půdní fond se postupem doby zmenšuje a toto tempo je největší v posledních dvaceti letech, kdy půda podléhá nerozváznému tlaku a zaborům především v okolí měst na průmyslovou, obchodní, logistickou či bytovou zástavbu. Zatímco mezi lety 1920 až 1990 ubývalo ročně v průměru jenom 8500 ha orné půdy, v posledních dvaceti letech to už bylo 10 550 ha s tím, že tempo se dále zvyšuje. Procento zornění půdy bylo už v dvacátých letech minulého století velmi vysoké, což ukazuje na velmi vyspělou agrární soustavu a dobré kořeny. Zemědělskou půdu, kterou máme k dispozici, však nyní využíváme jenom z necelých 85 procent. Snižování plochy obhospodařované půdy není jediné negativum. Za velký problém z pohledu budoucí

půdní úrodnosti lze považovat dramatickou změnu struktury osevních postupů, která je vynucená úpadkem stavů chovaných hospodářských zvířat. Největší změny v tomto směru nastaly v posledních dvaceti letech. Dvě hlavní tržní plodiny, obiloviny a řepka, už zaujímají celkem 74 % orné půdy. Rozloha pěstovaných pícnin, jako důležitého faktoru stability půdní úrodnosti a ochrany půdy před vodní erozí, klesla téměř na polovinu. Technické plodiny, rovněž důležité pro půdní úrodnost, se snížily na polovinu dřívější výměry. Tento stav je alarmující. Jednou z možných cest ke zmírnění je rozvoj zemědělských bioplynových stanic s povinností spotřeby části substrátů z víceletých pícnin. Tedy návrat pícnin do krajiny monokultur obilí a řepky. Konkrétním příkladem nepříznivého vývoje využívání základního výrobního nástroje, tedy půdy, lze uvést u oborů s vysokou přidanou hodnotou výroby a vysokou zaměstnaností jako je například zelenina, ovoce nebo chmel, jejichž význam stále klesá. Vrchol produkce dosáhlo české zemědělství na konci devadesátých let a od té doby s výjimkou obilovin a olejnin výroba trvale klesá. Největší pokles zaznamenávají komodity živočišné produkce, tedy ty, které vytváří zaměstnanost a přidanou hodnotu.

Rok	Skot celkem	Ze skotu krávy	Prasata	Z prasat prasnice	Ovce	Drůbež
1935	3105	1851	2309	278	40	-
1945	3024	1518	1724	202	282	14724
1960	2986	1429	3498	361	228	18657
1990	3506	1236	4789	310	429	31981
2011	1343	551	1749	112	209	21250

Hodnocení uvedených dat není příliš radostné a je celkem jednoznačné. Stavy skotu a prasat jsou nízké nejen ve srovnání s rokem 1990, ale i se stavy za první republiky a jsou tak hluboce pod produkčními možnostmi českého zemědělství. Právě zmíněný chov prasat za posledních 20 let dospěl do tragického stavu, který je velmi špatnou vizitkou české agrární politiky. Nedostatečná užitkovost u prasat souvisí především s nízkými investicemi do stájových technologií. Zde bylo možnost oboru pomoci, kdyby byl zájem státu, realita ale je

jiná a vychází z absolutního nezájmu našich vlád. V opačném trendu se vyvíjí užitkovost hospodářských zvířat, další ukazatel intenzity chovu. Cenný je zejména výsledek dojivosti. Kdybychom vzali v potaz výsledky na mléko specializované holštýnské populace, pak se výkonem cca 9 000 kg mléka na 1 krávu řadíme k předním státům Evropy. Na stručném přehledu dokladuji, že české zemědělství mění svoji strukturu, snižuje svůj rozměr, převažuje výroba surovin bez finálního procesu zpracování a přicházíme tak o vyšší přidanou

hodnotu, pracovní místa i vlastní zdroj peněz. Jak vidíme, je historicky doloženo, že máme mnohem na víc než v současné době produkujeme. Bohužel je zde i přímá vazba na Společnou zemědělskou politiku EU, která nám sice po vstupu v roce 2004 přinesla stabilitu odvětví, ale s primárním zaměřením na nevýrobní a útlumové aktivity. Jinými slovy zemědělci se stali dobře placenými správci krajiny. V pohledu do historie ale vidíme, že naše současné zemědělství má potenciál a budoucnost. Tři a půl milionu hektarů půdy, to je přece kapitál, který se může rozvíjet a který může znamenat zdroje pro ekonomiku, zaměstnanost a kvalitní domácí potrav-

iny. Je o tom však nezbytné přesvědčit nejenom naše spotřebitele, ale hlavně politiky. Každý národ je moudrý tak, nakolik se dokáže poučit z vlastní zkušenosti. Je škoda, že současná politická scéna nehledá více inspirace u tak výborného politika jakým byl Antonín Švehla, u kterého byl zájem a prosperita státu vždy na prvním místě. Naše společnost by si to zasloužila.

Ing Jan Veleba
prezident AK ČR a senátor Senátu Parlamentu ČR

Masarykovo demokratické hnutí učilo památku Prezidenta Osvoboditele

K uctění památky skončení pozemské pouti Tomáše Garrigue Masaryka uspořádalo Masarykovo demokratické hnutí u pomníku Prezidenta Osvoboditele na Hradčanském náměstí v Praze pietní slavnost, která se konala ve čtvrtek 13. září 2012, pod patronací primátora hl. města Prahy. Vzpomínkové slavnosti se zúčastnili zástupci kanceláře prezidenta republiky, Senátu a parlamentu ČR, zástupci vlády ČR, delegace ministerstva zahraničních věcí vedená Karlem Schwarzenbergem, delegace magistrátu hl. města Prahy, zástupci Československého ústavu zahraničního, delegace Společnosti Antonína Švehly, Sokola, Skautu a dalších demokratických organizací, členové přednictva Masarykova demokratického hnutí, školní mládež a veřejnost. Asistovali příslušníci hradní stráže, hrála hudba hradní stráže a moderování se ujal Robert Tamchyna. Slavnost zahájil projevem předseda MDH Michael Halaška a hudba hradní stráže zahrála za zpěvu přítomných historickou Československou státní hymnu. Poté zástupci přítomných institucí za asistence vojáků hradní stráže položili u pomníku T.G.M. svoje věnce, připomínající skon prezidenta Masaryka v úterý 14. září 1937, tedy před 75ti lety.

Následovaly projevy představitelů, moderované R. Tamchynou, kdy kromě jiných promluvil Karel Schwarzenberg, Jiří Weigl za kancelář prezidenta ČR, Jaromír Šlápota za Čs. ústav zahraniční, Pavel Černý předseda Společnosti Antonína Švehly a další. Slavnost, které přálo i počasí, byla zakončena společným zpěvem oblíbené písně T.G. Masaryka „Ach synku, synku...“, doprovázeným hudbou hradní stráže.

Ani následné ráno 14. září 2012, kdy se delegace předsednictva Masarykova demokratického hnutí odebrala do Lán, nebylo kalné. Zúčastnila se tam společně pietní slavnosti s kladením věnců prezidenta ČR, předsedy Senátu, předsedkyně Parlamentu, předsedy vlády ČR, konfederace politických vězňů a dalších demokratických organizací za asistence

hradní stráže a doprovodu hudby u hrobu rodiny Masarykovy. Krásný den byl doplněn tradiční návštěvou lánského muzea T.G. Masaryka a zápisem do pamětní knihy právě v tento památný den.

Vratislav Preclík, místopředseda Masarykova demokratického hnutí

Proslov předsedy středočeské KDU-ČSL Mgř. Miroslava Rovenského pronesený při příležitosti oslav v předvečer státního svátku 28.10.2012 v rodišti Antonína Švehly v Hostivaři (MČ Praha 15)

Vážené dámy a pánové, milí přátelé.

Jsem velmi poctěn, že mohu spolu s vámi uctít památku velkého prvorepublikového politika, Antonína Švehly a že jako představitel politické strany, středočeské KDU-ČSL mohu také vystoupit s krátkým příspěvkem.

„Nevkusné Pussy Riots, módní „dalajlámismus“ směřující k totalitnímu Tibetu. Nedopustit, aby nemístné přitakávání takovému hnutí zkomplikovalo naše obchodní vztahy s Čínou a Ruskem.“ Tak to je myšlenková ekvilibristika našeho současného premiéra, jistě poplatná místu, kde byla vypuštěna do světa, totiž strojírenskému veletrhu. Jsem ale přesvědčen, že premiérové výroky mají hlubší kořeny. Je to idealistická víra určité části ODS v univerzalitu trhu, který dle nich determinuje vztahy mezi aktéry. Rád bych ukázal, že však tato ideová pozice nevychází čistě z přesvědčení, že nejfunkčnější systém mezinárodních vztahů je ten založený na klasické liberální doktríně, ale je jakousi dezininterpretací neoliberální ekonomické teorie. ODS dělá tu zásadní chybu, že přenáší tento ekonomický koncept (zjednodušeně řečeno vnitrostátní) do standardů zahraniční politiky. Ta se ale řídí jinými strukturálně-procesními paradigmaty než domácí politika. Ekvivalentem v zahraniční politice je totiž právě zmiňovaný

klasický liberalismus - idealismus, který byl nejen akademickým světem, ale i praktickou politikou, již před několika desítkami let definitivně odmítnut jako nefungující model organizace vztahů mezi aktéry. Co by tedy naplnění slov premiéra Nečase (tj. organizace zahr. politiky v duchu idealistické tradice) pro náš stát znamenalo? Primárně nastavení zahraničně - politických priorit podle evaluace tzv. absolutních zisků. V takovém případě se vlastně až tolik nehledí na ztráty, počítají se pouze zisky. Následovalo by tedy pozastavení sdílení doposavad respektovaných norem a navázání obchodních styků s kýmkoliv, s kým to přinese výnos. Jinými slovy na jedné straně opuštění spojeneckých závazků zajišťující garanci naší suverénní existence na principu kolektivní obrany a také opuštění obchodních podmínek se světem, ke kterým jsme přišli jen a pouze díky celní unii, na druhé straně naprosto autonomní, tedy izolovanou existenci našeho státu v mezinárodním systému, bez ochrany, založenou a podloženou jen kvalitou obchodního kontraktu.

Tak já nevím, jestli tohle část naší pravice opravdu, možná nevědomky, sleduje a má tak za svůj politický cíl, vykořenit nás z vazeb na

Evropu, nebo dokonce posunutí do pozice země, o které už se jako o nespolehlivém partnerovi nemluví, výměnou za nerovné spojení s orientálními subjekty? Tak potom se bojme! A varováním nám mohou být slova právě Antonína Švehly u jehož památníku se nacházíme a které řekl v rozhovoru s Karlem Čapkem: „... jedné věci se bojím, člověče: aby to nakonec s námi nedopadlo jako při Westfálském míru. Tam se o nás vůbec nemluvílo. To byla ta nejhorší porážka: ne Bílá Hora, ale to, že se už o nás nejednalo....Ale my musíme koukat, aby se o nás muselo mluvit. Co máme dělat? Hlavně se nerozejít sami v sobě a nestát jeden proti druhému, je nás málo, kdybychom se rozdělili, pak by se s námi už nemusilo počítat.“

Děkuji vám za pozornost.

Mgř. Miroslav Rovenský

Mgř. Miroslav Rovenský (* 27. června 1964) je hudebník, pedagog a středočeský politik, předseda středočeské krajské organizace strany KDU-ČSL. V roce 2011 kandidoval do Senátu PČR.

HOSTIVAŘSKÁ DEKLARACE 27. 10. 2012

POSELSTVÍ Z JIHU ČECH !
POSELSTVÍ Z KRAJE MISTRA JANA HUSA,
JANA ŽIŽKY, PETRA CHELČICKÉHO.
POSELSTVÍ SELSKÉHO MYSLITELE A POLITIKA
- ALFONSE ŠTASTNÉHO - UČITELE ANTONÍNA ŠVEHLY.
ŠTASTNÝ VOLAL:
BEZ ZDRAVÉHO VENKOVA NEMŮŽE BÝT
ZDRAVÉHO STÁTU !
VRAŤME SE KOŘENŮM SELSKÉHO STAVU,
SELSKÉHO ROZUMU !
ČESKÝ STAV SELSKÝ JE SRDCEM SVÉHO
NÁRODA !
HESLO SELSKÝCH JÍZD:

VĚRNI PŮDĚ, VĚRNI SOBĚ, VĚRNI VLASTI !
PRAHA HOSTIVAŘ 27.10.2012

--
SBOR SELSKÝCH JÍZD JANA ŽIŽKY
Z TROCNOVA
VĚRNI PŮDĚ, VĚRNI SOBĚ, VĚRNI VLASTI

ŽUPA PRÁCHEŇ
<http://selska.jizda.sweb.cz/>

Společnost Antonína Švehly, o. s.
Praha 10 - Hostivař
www.antoninsvehla.cz

Piětní akt a Cena Antonína Švehly v Hostivaři

Dne 12.12.2012 u příležitosti výročí úmrtí našeho milovaného rodáka a prvorepublikového státníka Antonína Švehly uspořádala Společnost Antonína Švehly již deváté vzpomínkové setkání u jeho hrobu na hostivařském hřbitově.

Slavnost proběhla za příznivého počasí za účasti přibližně 50 hostů z řad společenských a kulturních institucí a organizací. Čestnou stráž u hrobu držel Sokol a Junák. Po slavnostním přivítání účastníků předsedou Společnosti Mgr. Pavlem Černým následovalo kladení květinových darů. Účastníci minutou ticha vzdali hold památce zesnulého významného člena SAŠ MUDr. Zdeňka Boháče, předsedy Pražského akademického klubu 48. Statutární místopředseda Petr Špirit přečetl zdravici místopředsedy Senátu PČR MUDr. Přemysla Sobotky.

Za našeho hostitele, MČ Praha 15, vystoupila zástupkyně starosty MČ Praha 15 Lucie Prinzová, DiS., která ve svém projevu zhodnotila osobnost Antonína Švehly a jeho mimořádný charakter. Poté se slova ujal bratr starosta Sokola Hostivař Ing. Luděk Barták, který především vyzdvihl ve své řeči vztah Antonína Švehly k sokolskému hnutí, kdy Ant. Švehla také stál u zrodu hostivařského Sokola. Jako poslední vystoupila místopředsedkyně Masarykova demokratického hnutí MUDr. Lidmila Řipová, která zhodnotila veřejnou činnost Antonína Švehly a význam jeho vztahu k prezidentu T. G. Masarykovi.

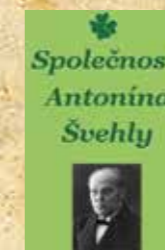
Poté byli přítomní pozváni na příjemné posezení v nedalekém Toulcově dvoře, kde probíhala přátelská diskuse s občerstvením. Zde se za účasti partnera, zástupce Nadačního fondu angažovaných nezávislých paná Josefa Vláška udělovala Cena Antonína Švehly. Letošními nositeli Ceny Antonína Švehly se stali bývalý poslanec a člen Zemědělského výboru RNDr. Čestmír Hofhanzl, historik a autor knihy o Rudolfu Beranovi PhDr. Jaroslav Rokoský, Ph.D. a náměstek ředitele pro vědu a výzkum Ústavu zemědělské ekonomiky a informací doc. Ing. Tomáš Doucha, CSc., který byl navržen bývalou ministryní zemědělství MVDr. Milenou Vicanovou.

Mgr. Pavel Černý

Partneři vydání:

Ing. Jiří Papež, poslanec PSP ČR

Zpravodaj ŠveHLAS vydala Společnost Antonína Švehly, občanské sdružení (IČO: 266 29 496, Bruslařská 1187/12, Praha 10, 102 00) – www.antoninsvehla.cz
(C) 2012 fotografie - Marie Zdeňková, SAŠ, o.s, média.

Správa a údržba nemovitostí

Úklidové služby

Zahradnické služby

Bezpečnostní služby

Údržba komunikací

Technologické čištění

Údržba strojních zařízení

Realitní činnost

Agenturní činnost

BOZP a PO

TV Facility group, a.s.
tel.: +420 271 752 439
fax: +420 267 312 496
mobil: +420 608 658 888
email: info@tv-facility.com
web: www.tv-facility.com